

V Poslanecké sněmovně proběhla výroční konference klinické logopedie

21.11.2024 - | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Asociace klinických logopedů České republiky pod záštitou poslankyň Výboru pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Ivany Mádlové a Věry Adámkové pořádala v pondělí 18. 11. 2024 v Poslanecké sněmovně svou výroční konferenci „Zpráva o oboru klinická logopedie“. Klinická logopedie je zdravotnický nelékařský obor.

Zaměřuje se na pacienty s poruchami komunikace: jazykového systému (jedná se jak o především geneticky předurčenou neurovývojovou poruchu, která bývá celoživotní, tak o získanou, přičemž obojí představuje pro pacienta závažný problém), řeči (porucha výslovnosti a koktavost, opět jak etiologie neurovývojové, tak získané), dále na poruchy polykání (u dětí a dospělých), sociální komunikace, sluchu a hlasu. Bylo řečeno, že nediagnostikovaná porucha jazykového systému se vyskytuje u třetiny adolescentů psychiatrických klinik, neboť u školních dětí a mládeže díky tomu behaviorální-emoční-sociální obtíže.

Seminář zahájila poslankyně Ivana Mádlová, která v úvodu ocenila práci klinických logopedů i činnost jejich Asociace. Poslankyně v úvodu uvedla *„Je jisté, že klinický logoped je velmi důležitý a vysoce kvalifikovaný pracovník v našem systému zdravotní péče. Poskytuje totiž péči všem věkovým skupinám pacientů a zároveň má klíčovou roli při léčbě následků závažných onemocnění jako je cévní mozková příhoda, infarkt nebo Alzheimerova choroba. Děkuji Vám za Vaši práci a přeji Vám mnoho vyléčených pacientů.“*

Předsedkyně Asociace klinických logopedů Barbora Richtrová představila aktuální stav oboru i fungování Asociace, která nejen vydává, vlastní odborný časopis *Listy klinické logopedie*, ale v současné době intenzivně pracuje na osvětě o klinické logopedii a multidisciplinárním pojetí péče ve vztahu k mnoha lékařským a nelékařským profesím. Aktuálně je dle Národního registru poskytovatelů zdravotnické služby 835 logopedů a členů AKL ČR je 987, což je skoro o polovinu více než v roce 2010. Předsedkyně Richtrová upozornila i na rostoucí počet pacientů, kteří potřebují péči klinického logopeda. To je hlavní důvod, že i přes postupný nárůst klinických logopedů a zájem o tento obor, dochází k přetížení pracovišť. Průměrný počet léčených na 1000 obyvatel je 16,49 pacientů z toho přes 80 % jde o závažné často komorbidní diagnózy s rizikem vzniku sekundárních obtíží. Richtrová dále uvedla: *„V současné době čelíme velkému přetížení našich ambulancí. Na 1 úvazek klinického logopeda aktuálně připadá více než 13 000 obyvatel v populaci. V rámci Evropy pak patříme mezi státy, kde je situace kritická. Horší je situace už jen na Slovensku a v Polsku. Jsou kraje, například Karlovarský kraj nebo Ústecký kraj, kde je naše péče téměř nedostupná.“*. K činnosti Asociace předsedkyně Richtrová uvádí: *„Snažíme se působit i vědecky a standardizovat úroveň péče. Zároveň ale upozorňujeme i na problémy, kterým profese čelí. Vedle nedostupnosti péče jde především o nárůst pacientů se závažnějšími problémy, nesystémovost péče i nelegální činnost v oboru logopedie.“*

Na konferenci byl představen nový koncept neurovývojových poruch z ICD-11, který s příchodem české verze zásadně ovlivní diagnostiku a léčbu dětí s obtížemi řady oborů, včetně klinické logopedie. Současná změna paradigmatu klinické logopedie jasně ukazuje potřebu změny myšlení, opuštění již zastaralých/neplatných informací a ke zkvalitnění vzdělání směrem k lékařským, příp. zdravotnickým fakultám a užší mezioborové spolupráci. Tuto myšlenku věcně vysvětlil doc. PaedDr. K. Neubauer, PhD, klinický logoped, který je t.č. přednostou Foniatrické kliniky VFN a 1.LF UK.

Na konferenci dále vystoupila zástupkyně Ministerstva zdravotnictví Marta Faiereislová, která mj. upozornila na to, že je potřeba diskutovat o modernizaci specializačního vzdělávání oboru Klinická logopedie v České republice. Bylo důrazně řečeno, že nelze kvantitu stavět nad kvalitou. Vystoupili i lékaři, konkrétně prof. Viktor Chrobok a prof. Aleš Bartoš, kteří představili vztah klinických logopedů s medicínou a potvrdili, že role klinických logopedů při léčbě závažných onemocnění je klíčová. Byla představena specifika péče o dětského a dospělého pacienta. V závěru profesor Chrobok významně podpořil a ocenil klinickou logopedii ve spolupráci s ORL lékaři a foniatry za celou Českou Společnost ORLCHHK ČLS JEP.

Za hlavní závěry konference lze považovat důraz na potřebu bojovat s nedostupností péče klinických logopedů, odstranit mýty o logopedii, které přetrvávají v laické, ale i odborné společnosti, a zamezit nelegálnímu nabízení logopedie na volnou živnost, jelikož je to nezákonné a zároveň ohrožující pro pacienty se závažnějším onemocněním, který nekvalifikovaný člověk snadno přehlédne. Služby logopedického typu nabízejí v Česku často i jen absolventi pedagogických fakult či krátkých kurzů logopedického asistenta či preventisty prostřednictvím volné živnosti. Vydávají se za logopedy, což je nelegální, i skutková podstata je nezákonná. V současné době existují jen 2 typy logopedů - klinický logoped ve zdravotnictví (ten je oprávněn diagnostice a terapii jako zdravotník) a školský logoped ve školském poradenském zařízení ve školství (ten je oprávněn nastavit pro potřebné žáky vzdělávací systém na základě školské diagnostiky a může poradensky působit). Veřejnost nemůže rozpoznat, kdo je ten správný logoped, proto je toto zásadní problém, na který se musí zaměřit nejen Asociace klinických logopedů, ale i Ministerstvo zdravotnictví a politická reprezentace.

<https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=20192>